

Enighed. Vi har imidlertid naaet et Kompromis, hvor ingen har faaet sin Villie helt igennem og ingen maattet kysse Riset, nemlig derved, at Bøderne, som efter Lovforslaget alene skulde tilfalde Statskassen, efter Udvalgets Ændringsforslag deles i tre Dele, som tilfalder Statskassen, den stedlige Politikasse og Kommunens Kasse, hvorved det bliver Institutioner, ikke Personer, Bøderne kommer til gode. Jeg vil nu haabe, at det høje Ting i saa Henseende maa følge Udvalget, og at det saa maa vise sig, at disse Regler vil blive til Gavn for Kontrollørens Gennemførelse.

Herudover skal jeg ikke omtale Ændringsforslagene. Jeg skal kun, som jeg bebudede, give den højtærede Minister Lejlighed til at udtale sig for det første om det Punkt, jeg før nævnedes om Stationsbyer og Handelspladser, og dernæst om et Spørgsmaal, der har været stærkt debatteret, ogsaa af de Deputationer, Udvalget har modtaget, nemlig om Forstaaelsen af Ordene falbyde og afhænde. Der er udtalt den Frygt, at disse Ord ikke tydeligt nok omfattede Forsøg paa at indlede Handel eller Indledning af denne Handel. Som det ses af Betænkningen, har Udvalget ikke delt denne Tvivl, og den højtærede Minister har i Samraadet meddelt, at ikke blot er det Ministeriets Anskuelse, at Ordene falbyde og afhænde omfatter Indledning af Handel, men at der ogsaa foreligger Retsafgørelser i saa Henseende. Jeg tør maaske anmode den højtærede Handelsminister om her i Salen at udtale sig desangaaende, saa at det kan staa klart, at det har været forsvarligt af os at opgive at stille Ændringsforslag paa dette Punkt. Dernæst vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at det ved tidligere Behandlinger af denne Sag har været forudsat — og jeg gaar ogsaa ud fra, at den højtærede Handelsminister i saa Henseende er i Overensstemmelse med sin Forgænger — at Teksten til Adgangsbeviserne affattes i flere Sprog.

Naar et Udvalg er kommet til Enighed om en omtvistet Sag, kommer der en særegen fredsæl Tone over Ordførers Udtalelser, og jeg haaber heller ikke, at mine Bemærkninger i saa Henseende har bevirket en Formindskelse i Harmonien. Jeg er ogsaa ganske sikker paa, at de Separatbemærkninger, som maatte komme, vil være prægede af det samme, nemlig af, at vi er komne til Enighed. Jeg vil da bede det høje Ting om at følge Udvalget. Der er jo ikke Sikkerhed for, at Landstinget, der tidligere har haft andre Forslag til en

Ordning af denne Sag, i enhver Henseende vil acceptere, hvad vi her er blevet enige om, men selv om det skulde komme til en eneste Behandling her i Tinget, synes jeg, at det i Øjeblikket ser ud til, at denne gamle Sag kan blive gennemført, og jeg vil gerne tilføje, at jeg vilde sætte Pris paa — og jeg tror i den Henseende at udtale Udvalgets samlede Anskuelser —, at denne Sag nu maatte blive gennemført. Naar en Sag er blevet modnet, kommer der et Øjeblik, hvor den ligesom Frugten paa Træet ikke maa hænge længere. Jeg har en Følelse af, at vi nu er komne til det Tidspunkt, som vi ikke maa forpasse, hvor vi kan faa denne Sag gennemført ved, at Villierne fra de forskellige Sider bøjer sig sammen, og jeg vil meget anbefale, at vi benytter dette Tidspunkt saaledes, at Udvalgets enstemmige Indstilling tiltrædes, og at vi snarligt kan faa en tredje Behandling, saa Sagen kan komme op til Landstinget.

Schovelin: Jeg kan i det store og hele slutte mig til den ærede Ordførers (Ivar Berendsen) Bemærkninger og skulde for saa vidt ikke have taget Ordet, hvis jeg ikke havde stillet et særligt Ændringsforslag under Nr. 1. Det er jo for øvrigt et gammelt Stridsspørgsmaal, der her røres ved, nemlig om, hvorvidt vi skal blive ved den nu bestaaende Lovregel, hvorefter fremmede handelsrejsende kun maa besøge København og Købstæderne, eller om man skal benytte denne Lejlighed til en Udvidelse af de udenlandske handelsrejsendes Ret i saa Henseende. Det høje Landsting har i sin Tid staaet paa et lignende Standpunkt som det, jeg her har markeret, men synes paa den anden Side ikke at lægge saa afgørende Vægt paa denne Side af Sagen, som jeg i og for sig kunde have ønsket. Det er mig bekendt, at det er et levende Ønske — jeg tør sige hos hele Landets Grossiststand —, at den Smule Beskyttelse, der er for deres Virksomhed derved, at den nuværende Tilstand oprettholdes, bevares ubeskaaret, og jeg kan heller ikke godt se, at der skulde være nogen særlig Nødvendighed for nu særligt at skride til nogen Udvidelse af de udenlandske handelsrejsendes Ret. Jeg vil gerne erkende, som jeg allerede udtalte ved første Behandling, at den Løsning, som den højtærede Minister har foreslaaet, er den næstbedste, og jeg vil eventuelt ogsaa kunne være tilbøjelig til at slutte mig dertil, men jeg har dog i hvert Fald ønsket at markere mit Standpunkt, det, som efter